

Tweede correctie

Op 31/3/2008 is het Eindexamenbesluit Voortgezet Onderwijs aangepast. De tweede corrector van de CITO-eindexamens (de zogenaamde gecommiteerde) moet, evenals zijn werkgever, een verklaring ondertekenen dat hij (zij) het schriftelijk eindexamenwerk grondig heeft nagekeken. Tot verdriet van de onderwijsorganisaties wordt daarmee een halt toegevoerd aan de gewoonte van vele gecommiteerden slechts steekproefgewijze te controleren of de eerste corrector deugdelijk te werk is gegaan. De eerste correctie wordt uitgevoerd door een docent van de eigen school en de tweede door een docent van een andere school.

Blijkens een schriftelijk overleg staan de PvdA- en CDA-fractie uit de Tweede Kamer zeer kritisch tegenover dit besluit: men betreurt dat de werkdruk voor docenten door de tweede correctie verhoogd wordt en dat de professionaliteit en integriteit van de eerste corrector daarmee in twijfel wordt getrokken.¹ Volgens de *Algemene Onderwijsbond* is grondige tweede correctie niet haalbaar.² Ook de *VO-raad* meent dat onderzocht moet worden of niet met steekproefgewijze controle volstaan kan worden.³

Getuigt de tweede correctie van een gebrek aan vertrouwen in het professionele oordeelsvermogen en de professionele integriteit van de eerste corrector?

- Het werk van de corrector vereist wel integriteit maar nauwelijks professionaliteit; het Centraal Schriftelijk Eindexamen is een beoordelingsinstrument dat door derden is opgesteld en datzelfde geldt voor het bijbehorende beoordelingsvoorschrift. De corrector is een *uitvoerende* functionaris van wie verlangd wordt dat hij zijn professionele oordeel laat wijken voor het beoordelingsvoorschrift van het CITO. Juist omdat docenten idealiter onafhankelijke, 'eigenwijze' professionals zijn, mag men niet zonder meer op het oordeel van één enkele corrector afgaan.
- Van een integere beoordelaar wordt verwacht dat hij een onafhankelijk oordeel velt, zonder de oren naar particuliere belangen te laten hangen. Het is dan weinig logisch iemand als eerste corrector aan te stellen die er belang bij heeft dat de kandidaten slagen. Als loyale werknemer van zijn school en als toegewijde docent van zijn leerlingen is de eerste corrector vergelijkbaar met een slager die zijn eigen vlees keurt.⁴ En de validiteit van zijn keuring wordt te meer bedreigd door het feit dat hij een keuringsprotocol moet volgen dat hem door derden is opgelegd!

Lezers van het dagblad Trouw (13/5/2008) stellen voor, het examenwerk uitsluitend door een onafhankelijke *externe* beoordelaar te laten nakijken; of eerst door een externe beoordelaar en dan pas door de eigen docent als tweede corrector.⁵ In dat laatste geval krijgt de eigen docent als het ware gelegenheid om een contra-expertise uit te voeren.

Of indien scholen de tweede correctie toch steekproefgewijze willen uitvoeren, neem dan in elk geval *alle* kandidaten in de steekproef op bij wie men op grond van de uitkomsten van de eerste correctie enig risico aanwezig acht dat ze *ten onrechte* zouden slagen of zakken.

Wes Holleman

weblog onderwijs 14-5-2008

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ http://www.minocw.nl/documenten/13413a_1.pdf (8/5/2008)

² Nieuwsbericht Novum (13/5/2008): *Alarm om steekproefsgewijze tweede correctie examen*. URL: <http://www.nieuws.nl/510012>.

³ <http://www.vo-raad.nl/pers/persberichten/mogelijkheid-steekproef-tweede-correctie-onderzoeken> (13/5/2008)

⁴ Om een soortgelijke reden is het in het hoger onderwijs een goede gewoonte dat scripties niet alleen door de scriptiebegeleider maar ook door een onafhankelijke collega beoordeeld en becijferd worden.

⁵ *Scholen willen af van extra correctie* (13/5/2008). URL:

http://www.trouw.nl/deverdieping/opvoeding_onderwijs/article986458.ece/Scholen_willen_af_van_extra_correctie